

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1892. Första Kammaren. N:o 12.

Lördagen den 5 mars.

Kammaren sammanträdde kl. 12 på dagen.

Herr statsrådet friherre *Palmstierna* aflemnade Kongl. Maj:ts nedannämnda nådiga propositioner till Riksdagen:

1:o angående upplåtelse af vissa kronolägenheter till utvidgning af Uplands regementes mötesplats;

2:o angående försäljning till Åkers bruksegare af kronolägenheten Djekneängen i Södermanlands län;

3:o angående upplåtelse af kronomark till Gellivara kommun i Norrbottens län; samt

4:o angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter sjömannen Nikolaus Alfred Österberg.

Upplästes ett inlemnadt läkarebetyg, så lydande:

Att herr *A. von Möller* på grund af sjukdom är förhindrad att bevista Riksdagens sammanträde lördagen den 5 mars 1892 intygas härmed. Stockholm den $\frac{4}{3}$ 92.

Oscar Gibson,
leg. läkare.

Justerades protokollet för den 27 sistlidne februari.

Anmaldes och bordlades statsutskottets nedannämnda utlåtanden och memorial:

n:o 25, angående föreslagna jernvägsbyggnader för statens räkning;

n:o 26, i anledning af väckta förslag dels om statsbidrag till enskilda jernvägsanläggningar och dels om nedsättning af räntan å de till dylika jernvägsanläggningar lemnade låneunderstöd af statsmedel; äfvensom

n:o 27, angående ändring i föreskrifterna rörande befattningen med tryckta riksdagshandlingars emottagning, vårdande och utdelning.

Vid föredragning af ett från Andra Kammaren ankommet protokollsutdrag, n:o 106, med delgifning af nämnda kammares beslut öfver dess tillfälliga utskotts utlåtande n:o 5, med anledning af väckt motion om utsträckt rätt för sterbhusdelegare att erhålla gemensam expedition i lagfartsärenden, beslöt Första Kammaren hänvisa detta ärende till sitt tillfälliga utskott n:o 3.

Ang. formen för vissa vaxelmåls behandling.

Föredrogs å nyo lagutskottets den 1 och 2 i denna månad bordlagda utlåtande n:o 14, i anledning af väckt framställning angående formen för vissa vaxelmåls behandling.

Herr Bergström: Ehuru, på sätt det föredragna betänkandet utvisar, jag för min del jemte åtskilliga af denna kammares ledamöter i lagutskottet varit af skiljaktig mening mot utskottet och jag reservationsvis afgifvit ett särskildt skrifvelseförslag, har jag dock icke begärt ordet för att yrka bifall till denna min reservation utan för att med några ord förklara, hvarför jag icke gör detta.

Som kammaren finner af justitieombudsmannens framställning, har förvirringen i fråga om rätt forum för vaxelkraf nu nått den höjd, att lagstiftningen måste gripa in. Så finner man t. ex. att öfverexekutor i Lund och öfverexekutor i Malmö anse sig icke kunna upptaga vaxelkraf ens emot acceptant, hvaremot Konungens befallningshafvande i Malmöhus län upptager sådana kraf. Den skånska hofrätten är äfven af sistnämnda mening. Jag skulle för öfrigt kunna lemna ännu flera bidrag till upplysning om, huru stor den förvirring är, som herskar på detta område. För min del hade jag trott, att hvad som i detta ämne förekom vid senaste riksdagen bort vara fullgiltig anledning för regeringen att redan nu framkomma med proposition i ämnet. Men då så icke skett, håller jag före, att det är nödvändigt, att Riksdagen rigtar en anhållan till Kongl. Maj:t om förslag till erforderliga lagbestämmelser.

Nu är det stor utsigt för att utskottets förslag vinner bifall i Andra Kammaren, ty det är formuleradt af utskottets vice ordförande, som tillhör Andra Kammaren, och biträdt af öfriga ledamöter från samma kammare. Någon splittring i förevarande afseende vill jag icke åstadkomma, ehuru jag tror mig hafva gifvit goda skäl för min åsigt, att skrifvelseförslaget bort formuleras så, som jag tänkt mig och nedskrifvit det. Jag vill därför icke yrka bifall till utan abandonnerar min reservation, men jag kan icke förmå mig att yrka bifall till utskottets hemställan.

*Ang. formen
för vissa vaxel-
måls behand-
ling.*

(Forts.)

Herr Dickson, Robert: Med den föregående talaren måste en hvar vara ense derom, att en förklaring behöfs. Jag för min del tror dock, att lagförklaringen bör gå i en helt annan riktning — i den nemligen, att öfverexekutor förklaras obehörig att upptaga lagsökning på grund af vaxel. Det är en åsigt, som omfattas af ungefär halfva antalet af hofrättsdivisionerna, och det enda vetenskapliga arbete, som efter hvad jag vet behandlar detta ämne, är ett arbete af professor Trygger, som ställer sig på den ståndpunkten, att vaxeln ej kan bli föremål för lagsökning. Jag tror ej heller, att vaxeln är ett sådant fordringsbevis, som utsökningslagen afser. Vaxeln är ett fordringsbevis endast i den mån och så länge vaxelrätten är bevarad. Är vaxeln prejudicerad eller preskriberad, så är vaxelrätten borta, och fordringsegaren eger endast att såsom i vanliga skuldfordringsmål af gäldenären utsöka hvad denne skulle vinna på fordringsegarens bekostnad, om fordringen förfölle. Härför fordras en alldeles särskild utredning, såsom äfven lagutskottets ordförande påvisat i sin reservation, och en sådan prejudicerad eller preskriberad vaxel kan naturligtvis icke bli föremål för lagsökning. Vaxelfordringen är gällande nått och jemnt så länge vaxeln ej är prejudicerad eller preskriberad, men gäller den, så skall den bedömas efter vaxellagen.

Jag tror ej, att det är meningen, att öfverexekutor skall vara en instans i vaxelmål. Det är stadgadt, att vaxelmål skall upptagas af rådstufvurätt. Äfven andra stadganden finnas i lagen, hvilka tyckas antyda, att lagstiftaren haft denna uppfattning. Det fins nemligen stadgadt, om ett snabbare och kraftigare sätt för verkställighet af rådstufvurätts dom i vaxelmål, men icke något liknande om, huru skall förfaras, då öfverexekutor meddelat beslut i vaxelmål. I § 80 af vaxellagen stadgas äfven, att vaxelpreskription afbrytes genom stämning och bevakning i konkurs, men icke, att den afbrytes genom lagsökning.

Nu kan sägas att, ehuru lagstiftaren ej menat, att man finge lagsöka på vaxel, kunde likväl ett sådant förfaringssätt vara nyttigt och ändamålsenligt. Jag tror icke heller det. Vaxelmålen äro nemligen redan förut mycket väl tillgodosedda i afseende på deras behandling. De skola handläggas vid rådstufvurätt, och så vidt jag kan erinra mig, fins det rådstufvurätt i alla städer, der det fins öfverexekutor.

*Ang. formen
för vissa vaxel-
måls behand-
ling.*

(Forts.)

Stämningstiden i vaxelmål är så kort som möjligt, stämning kan till och med meddelas till samma dag den sökes, om rätten då sitter. När målet förekommer, afgöres det vanligen genast, och om det uppskjutes, kan svaranden åläggas nedsätta beloppet eller ställa säkerhet därför. När utslaget fallit, vinner det laga kraft på åttonde dagen, om icke vad erlægges, och fullföljes talan, är inställelsetiden hälften af den vanliga, d. v. s. i allmänhet 20 dagar för inställelsen i hofrätten. För besvär öfver öfverexekutors utslag åtgå 30 dagar. När vaxelmålet inkommit till hofrätten, skall det icke kommuniceras. Är svaranden tillstades, skall han yttra sig inom viss tid. Är han ej tillstades, är målet färdigt att lottas och afgöres utan berättelse. Inställelsetiden hos Kongl. Maj:t är äfven hälften kortare.

Således tror jag icke, att det vore önskvärdt, att denna förändring genomfördes, utan jag föreställer mig, att densamma skulle medföra svårigheter. Jag vet ej, huru t. ex. frågan om preskription skulle kunna ordnas, och anser det mycket olämpligt, att man måste få följande instansordning: öfverexekutor, hofrätt, rådstufvurätt, hofrätt och Kongl. Maj:t. Det skulle ju åtgå lång tid, innan en vaxelfordran slutligen blefve pröfvad.

Hade det förelegat förslag med begäran endast om förklaring, huru det i detta fall skall vara, skulle jag kunnat med nöje biträda detsamma. Nu yrkar jag afslag.

Herr Claëson: Om här föreläge förslag, att alla lagsökningsmål icke skulle vidare gå till öfverexekutor utan till domstol, skulle jag ej höra till dem, som motsatte mig ett sådant förslag. Jag tror nemligen, att i många fall det ändamål man afser att vinna med att gå till öfverexekutor, nemligen mindre kostnad och större skyndsamhet, förfelas dels derigenom, att målen förklaras tvistiga, understundom till följd af invändningar, som den lagsökande ej haft skäl att förutsätta och dels derigenom, att kostnaden vid målen instämmande till domstol i allmänhet blir ytterst ringa, ity att den allra största delen af målen är förlikta, när de uppropas. Men då det ej nu föreligger ett sådant förslag, utan frågan blott är, om lagsökning på grund af ett slags fordringshandling skall vara mindre tillåten hos öfverexekutor än hos domstol, kan jag icke biträda en sådan mening.

Till sista Riksdagen inkom justitieombudsmannen med en framställning, som afsåg, att vaxelmål skulle i hvarje fall kunna förekomma hos öfverexekutor, dock naturligtvis med den allmänna inskränkning, att, så snart en dylik fordran icke var klar och ostridig, öfverexekutor skulle visa målet ifrån sig. Nu i år har han i sitt förslag gjort den inskränkning, att det blott skulle afse fordringsanspråk rigtade mot acceptant, och det på den grund, att det är hufvudsakligen inom denna klass de klara och ostridiga fordringarne på grund af vaxel förefinnas. Lagutskottets ordförande har yrkat på ännu en annan inskränkning af ungefär samma anledning, nemligen att prejudicierade och preskri-

berade vaxlar skulle äfven undantagas. Då, såsom jag förmodar, flertalet af sådana mål är att hänföra till tvistiga fordringsanspråk, skulle jag icke haft något emot att biträda denna mening, om förslaget förelagat i den formen; men jag fann det mera öfverensstämmande med min förut i frågan uttalade mening att låta i detta såsom i andra skuldfordringsmål lemnas åt den lagsökandes eget omdöme, till hvilken myndighet han ville vända sig. Och deri ligger så mycket mindre fara, som erfarenheten visat, att det i allmänhet endast är med fullt klara vaxelmål, som man vågat gå till öfverexekutor.

Ang. formen för vissa vaxelmåls behandling.
(Forts.)

Då, såsom den förste talaren framhållit, största vigten ligger derpå, att den nu rådande förvirringen undanröjes och att Riksdagen underställer frågan Kongl. Maj:ts pröfning, och då enligt min åsigt detta nu ej kan ske annorlunda än genom bifall till utskottets förslag, samt då slutligen Kongl. Maj:t ej lär underlåta att tillse så väl om den i reservationen gjorda inskränkning bör göras i det blifvande lagförslaget som och huru vida möjligen lagstiftningen hellre bör gå i den rigtning, som den siste talaren antydt, tror jag det ej innebära ringaste fara men väl medföra mycket gagn att bifalla lagutskottets hemställan, till hvilket jag nu förty yrkar bifall.

Herr Rudebeck: Den framställning, som Riksdagens justitieombudsman gjort till denna och föregående Riksdag om det missförhållande, som eger rum i afseende på de skilda uppfattningar, som gjort sig gällande hos öfverexekutorer och hofrätterna rörande öfverexekutors rätt att handlägga lagsökning i vaxelmål, visar behovet af en lagförklaring eller en förändring, som undanröjer för framtiden dessa skiljaktiga meningar. Derom torde de flesta äfven vara ense.

Hvad beträffar den mening, som från ett håll uttalats, att dessa mål ej skulle i något hänseende kunna upptagas af öfverexekutor, kan jag för min del ej dela densamma.

I afseende på formuleringen af den framställning, som af Riksdagen skulle göras till regeringen rörande denna förändring, hafva skiljaktiga meningar yppat sig inom utskottet, och jag ber därför att obetingadt få ansluta mig till den mening, som af utskottets majoritet omfattats.

För min del kan jag ej finna att något missförhållande kan ega rum om prejudicierad vaxels lagsökning skulle få upptagas af öfverexekutor. Det säges visserligen att, om en godkännare uteblir med förklaring öfver en lagsökning på en dylik vaxel, så kan det inträffa, att han blir tredskovis förpligtad att utbetala vaxelbeloppet. Om han uteblir med sådan förklaring, kan ju det lika väl innebära medvetandet hos honom, att han ej rättvisligen kan göra någon invändning eller att det förhållande, som anses kunna vara tvistigt, verkligen förefinnes. Då kan jag ej finna annat, än att det är fullt berättigadt, att han blir ålagd betalningsskyldighet. Och skulle denna utgång bero derpå, att han uraktlåtigt iakttaga inställelse, så får han skylla sig sjelf.

Då 93 § vaxellagen stadgar rätt för vaxelinnehafvaren att, såsom

*Ang. formen
för vissa vaxel-
måls behand-
ling.*
(Forts.)

i vanligt skuldfordringsmål, hos vaxelgäldenär utsöka hvad denne till fordringssegarens skada skulle vinna, der fordringen förfölle, synes det mig, i likhet med utskottet, innebära ett uttalande i den riktning, att öfverexekutor enligt lag eger handlägga lagsökning på grund af sådan fordran. Det inträffar i andra skuldfordringsmål ofta, och mycket ofta till och med, att de af öfverexekutor förklaras tvistiga och hänvisas till domstol. Jag tror nog, såsom det framhållits af justitieombudsmannen i hans berättelse till förra Riksdagen, att det icke så ofta inträffar fall, då lagsökning anställes hos öfverexekutor på grund af prejudicierad vaxel. Men förhållanden kunna inträffa, då en innehafvare af fordran på grund af vaxel med öfvertygelse om det rättmätiga i sin fordran vill begagna sig af denna utväg; och då må det stå honom öppet i detta fall såsom i andra. Han lider icke större äfventyr då, än att målet förvisas till domstol såsom tvistigt.

På dessa skäl, och de som af siste talaren och utskottet åberopats, ber jag att få yrka bifall till utskottets förslag.

Efter härmed slutad öfverläggning gjordes jemlikt de derunder framställda yrkandena propositioner, först på bifall till hvad utskottet i förevarande utlåtande hemställt och vidare på afslag derå; och förklarades den förra propositionen, hvilken upprepades, vara med öfvervägande ja besvarad.

Vid förnyad föredragning af lagutskottets nedannämnda, den 1 och 2 innevarande mars bordlagda utlåtanden:

n:o 15, i anledning af väckt motion angående framläggande af förslag till lag rörande sådana bevis, som det skall åligga presterskapet att utfärda, och

n:o 16, i anledning af väckta motioner om ändring i gällande bestämmelser rörande upprättandet af förslag till klockare- och organisttjenst,

biföll kammaren hvad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

*Ifrågasatt be-
hörighet för
qvinna att inne-
hafva klockare-
befattning.*

Föredrogs å nyo lagutskottets den 1 och 2 i denna månad bordlagda utlåtande n:o 17, i anledning af väckt motion angående rätt för qvinna att innehafva klockare- och kyrkosångarebefattningar.

Herr Bergström: Mot utskottets förslag har jag och de flesta af kammarens ledamöter i utskottet reserverat oss och yrkat afslag å motionen. Jag förnyar här detta yrkande och hemställer, att kammaren täcktes afslå utskottets tillstyrkande hemställan.

Man finner af motionärens framställning, att Kongl. Maj:t i särskilda fall gifvit dispens från kyrkolagens hithörande bestämmelse i så måtto, att Kongl. Maj:t tillåtit qvinna att söka och innehafva klockarebefattning i viss församling och äfven någon gång att söka sådan befattning inom ett helt stift. Men hvad motionären här afser är att åvägabringa en lagbestämmelse, att hvarje qvinna, som gjort sig kompetent, skall kunna innehafva klockaretjenst. Men ej nog dermed; han åsyftar äfven, att en qvinna, som är folkskollärarynna, skall med denna befattning få förena klockarebefattning. Jag anser redan det vara betänkligt, att regeringen har dispenserat från kyrkolagen, och jag kan därför för min del icke vara med om att ändra kyrkolagen i föreslagen syftning. Utskottet säger väl, att »det icke lär kunna med fog påstås, att qvinnan i allmänhet mindre väl än mannen skulle lämpa sig för de sysslor, som tillhöra klockaretjenst.» Jag tillåter mig dock vara af motsatt mening. Qvinnan är i regeln ej lämplig att innehafva klockarebefattning. Klockaren skall uppträda vid gudstjensten, han skall frambära patén och kalk. Folket skall icke kunna vänja sig vid att se qvinnor fungera vid den allmänna gudstjensten. Klockaren skall vidare åtfölja presten i sockenbud. Det skulle kunna gifva onda tungor anledning till prat, om en ung prest och en ung qvinlig klockare tillsammans foro i sockenbud och dylika förrättningar. Man vet ju, huru benägna människor äro att utan anledning tala ondt om sina medmänniskor.

Hvad angår rättigheten för folkskollärarynna att med denna befattning förena klockaretjenst, vore det synnerligen att beklaga, om sådan rättighet skulle lemnas. Sveriges allmänna folkskollärarynna har till Kongl. Maj:t ingifvit en petition, som blifvit öfverlemnad till kyrkolagskomiténs handläggning. Der påpekas hvart det leder, att en församling kan besluta förening af klockare- och skollärarynna. Det leder dertill, att församlingen sätter lönen för klockaretjensten så lågt, att folkskollärarynna ej kan i öfverensstämmelse med 27 § folkskolestadgan aflöna en vikarie, utan måste för det ändamålet tillsläppa en del af sin skollärarynna, som ju till större delen utgår af statsmedel. Jag skall tillåta mig anföra något ur denna petition. Enligt hvad den utvisar äro klockarelöner på 25, 30 och 50 kronor vanliga i Skara och Visby stift. I Jemtland finnas församlingar, der klockarelönen är fastställd till 18 eller 20 kronor. Förenade klockare- och organisttjenster aflönas å ett stort antal ställen på landsbygden med omkring 100 kronor, i Skara och Visby stift med endast 50 kronor, ja i en församling med blott 41 kronor. Det gifves till och med församlingar, hvilka ej kunnat erhålla orgeltrampare för den lön, som de ansett tillräcklig för organisten. De flesta af sådana lågt aflönade klockare- och organistbefattningar äro förenade med skollärarynna. Om en lärare vill söka en dylik skollärarynna, måste han alltså göra sig kompetent att bestrida äfven organist- och klockarebefattningarne samt för nyss anförda lilla lön ikläda sig förpligtelsen att sköta dessa sysslor.

*Ifrågasatt be-
hörighet för
qvinna att inne-
hafva klockare-
befattning.
(Forts.)*

*Ifrågasatt be-
hörighet för
qvinna att inne-
hafva klockare-
befattning.
(Forts.)*

Det säges vidare i denna petition: »Det gifves lärare, som på grund af klockarelönens obetydlighet begärt att få afstå klockaresysslan, men fått denna begäran afslagen under förklaring, att tjänsterna ledigannonserats såsom »förenade». Den, som ej velat tillika afstå från skolläraresysslan, har alltså tvingats att tillika uppehålla klockaretjensten, äfven om ersättningen härför varit aldrig så liten.»

Folkskollärarne anropa i denna petition Kongl. Maj:t om hjälp mot dessa sorgliga förhållanden.

Om nu motionen skulle vinna framgång, blefve ju följden, att samma nöd skulle drabba folkskollärarynnorna. Dertill kommer, att qvinnorna äro svaga och icke hafva så stor kraft som männen. En qvinna skulle genom förening af dessa 2 eller 3 tjänster aldeles uttömma sina krafter, hvaraf följden skulle blifva, att folkundervisningen blefve försummad. Det är likväl sagdt i folkskolestadgan, att folkskolläraren skall »i främsta rummet egna sin tid och sina krafter åt skollärarekallet samt, så vidt nödigt pröfvad, genom särskild med kyrkoherdens och församlingens samtycke utsedd persons biträde utträta förefallande till klockarebefattning hörande göromål.»

Uti hvad jag nu yttrat torde finnas fullgiltiga skäl för afslag å herr Hammarlunds motion och utskottets betänkande. Jag yrkar afslag.

Herr Hasselrot: Äfven om man skulle hysa den uppfattning, att qvinnan skulle i ett och annat afseende vara mindre lämplig för de sysslor, som åligga en klockare, hvilken uppfattning jag tror till hufvudsaklig del beror på det ovanliga uti att se en qvinna uppträda under dylika förhållanden, tror jag dock att den uppfattningen icke bör vara hufvudsakligen bestämmande för det omdöme, man bör fatta i denna fråga. Förhållandet är nemligen det, att Kongl. Maj:t under de senare åren har gifvit qvinna rätt att söka klockaretjänst icke blott i viss församling, då derom framstälts anhållan, utan jemväl gifvit qvinnor ansökningsrätt inom hela stift. Så vidt jag kan förstå, har Kongl. Maj:t i officiel väg dermed förklarat, att qvinnor ej äro olämpliga eller odugliga att sköta klockarebefattningar. Här är blott fråga om att göra denna lag allmän för qvinnor i stället för att låta det, såsom hittills, bero på administrativ pröfvning i särskilda fall. Jag tror det vore enklare och rättigare, att lagen blefve lika för alla.

Den af utskottets ärade ordförande påpekade petitionen kan jag ej tro bör kunna inverka något väsentligt på omdömet i denna fråga. Denna petition afser att undanröjja den olägenhet, som ligger uti att klockare- och skolläretjänster förenas. Detta kan emellertid nu i allmänhet ske endast när skolläraren är man, och denna olägenhet är väl lika stor, derest tjänsterna äro förenade hos en man som hos en qvinna. Såsom det nu är stäldt i vissa församlingar, der klockare- och skolläretjänsterna äro förenade, utgör detta ett hinder för församlingarne att till sistnämnda befattning få en qvinna, om hon ock

dertill vore än så duglig, blott därför att hon ej på samma gång kan få vara klockare.

Jag tillåter mig särskildt påpeka, att derest en sådan bestämmelse, som den här ifrågasatta, skulle blifva lag, skulle därför ingen församling tvingas att mot sin vilja antaga en qvinlig klockare. Församlingen erhåller blott den efter mitt förmenande fullkomligt billiga rättigheten att välja den, som de finna bäst kvalificerad utan afseende å kön.

*Ifrågasatt be-
hörighet för
qvinna att inne-
hafva klockare-
befattning.*

(Forts.)

På grund häraf yrkar jag bifall till utskottets förslag.

Herr Billing: Då en ledamot af kammaren yrkat bifall till lagutskottets förslag anser jag mig böra säga några ord för att motivera mitt yrkande om afslag å detsamma. Innan jag det gör, ber jag dock få fästa uppmärksamheten på en sak, därför att jag tror att en och annan icke har tillräckligt lagt märke till den: att nemligen, då här talas om klockarebefattning, det ej dervid talas om organisttjänst. Qvinna har redan rätt att blifva organist — således om den saken är nu ej alls fråga, lika litet som jag tror någon skulle vilja ifrågasätta qvinnans lämplighet för denna befattning. Här är endast och allenast fråga om rätt för qvinna att erhålla klockarebefattning.

Jag vill då till en början uttala såsom min mening, hvad också af utskottets ärade ordförande nyss blifvit sagdt, att det verkligen enligt nu gällande lag är hinder för qvinna att få klockarebefattning. Jag vill ej inlåta mig på frågan, huru det må kunna hänga samman, att det oakadt dispens i särskilda fall gifvits — för min del anser jag, som sagdt, att gällande lag därför lägger absolut hinder i vägen.

Jag vill vidare gifva såväl motionären som utskottet rätt i det afseendet, att kompetensfordringarne för klockarebefattning ej äro af annan beskaffenhet än att qvinnor lika väl som män kunna fylla detsamma.

Jag vill vidare erkänna att motionären och utskottet hafva rätt deruti, att klockarebefattning i allmänhet är af den beskaffenhet, att den kan skötas lika väl af qvinnor som af män. Men häraf följer icke att jag skulle vilja anse det vara lämpligt att qvinnor få blifva klockare.

En klockares åligganden äro ganska ovissa. Några af dem äro angifna i gällande kyrkolag, andra bestämmas i öfverensstämmelse med gällande lag genom instruktioner utfärdade af domkapitlet. Jag skall nu icke inlåta mig på hvad dessa instruktioner i allmänhet innehålla, utan håller mig till hvad kyrkolagen i ärendet stadgar och hvad som är gällande praxis. Därvid är det ej svårt att uppvisa, att, om också qvinna kan utföra klockarebefattning i allmänhet, det dock icke är lämpligt att hon det gör.

I södra Sverige — jag vill blott taga ett litet exempel — har en klockare den uppgiften att gå i spetsen för liktåg, då lik föras in på kyrkogården, gå i spetsen och sjunga en likpsalm. Jag frågar, om

*Ifrågasatt be-
hörighet för
qvinna att inne-
hafva klockare-
befattning.*

(Forts.)

herrarna tycka, att det skulle vara en uppbygglig syn att se en qvinna gå på det sättet i spetsen för ett liktåg och sjunga lik in på kyrkogården? Här i öfra Sverige pläga väl ej klockare gå i spetsen för liktåg och sjunga, men han går dock i spetsen för tåget, och det vore väl ej lämpligt, att en qvinna prestaverade framför processionen.

Jag skall nu bedja få uppläsa en rad i kyrkolagen, som talar om klockarens åligganden. Denna rad lyder så: »att vara presterna vid gudstjensten, skriftermålen och, när det befallles, uti sockenbud samt annan kyrkotjenst vid handen.»

Denna rad angifver det hufvudsakligaste af klockares åligganden, det öfriga är af mindre betydighet. Anse herrarna, att det skulle vara en vacker syn att se en qvinna klifva upp på stegar och hänga upp siffernummer på psalmerna inför den samlade menigheten? Vore det väl passande att se dem vandra upp på predikstolen med kungörelser? Anse herrarna det vara lämpligt att i alla de fall, då presten och klockaren alldeles ensamma hafva med hvarandra att göra i enskilda hus, i sakristian, på sockenresor o. s. v. finna tillsammans en qvinlig klockare och en prest?

Hvarje riksdag vandrar igen och om igen den mycket omtalade Cæsars hustru, och hon lär väl icke få vara i fred för kommande dagar heller — men om vid något tillfälle utsagan om denna qvinna, som ej får misstänkas, skulle dragas fram, så borde det vara nu.

Jag vill ej närmare inlåta mig på detaljer, utan anser mig hafva anfört nog för att yrka afslag på utskottets betänkande.

Sedan öfverläggningen förklarats härmed slutad, gjordes i enlighet med derunder framställda yrkanden propositioner, först på bifall till hvad utskottet i det nu föredragna utlåtandet hemställt och vidare på afslag derå; och förklarades den senare propositionen vara med öfvervägande ja besvarad.

Vid föredragning af statsutskottets nedannämuda, den 2 innevarande månad bordlagda utlåtanden:

n:o 19, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående öfverlåtande till Gefle stad af den s. k. Fredriksskansholmen,

n:o 20, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående försäljning af åtskilliga kronan tillhöriga, till begagnande af artilleribatteriet i Hernösand upplåtna byggnader och lägenheter, samt

n:o 21, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående afsöndring af jord från häradshöfdingebostället 1 mantal Vassmolösa n:o 5 i Kalmar län,

biföll kammaren hvad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran statsutskottets den 2 i denna månad bordlagda utlåtanden n:is 22—24.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet de under sammanträdet aflemnade kongl. propositionerna.

Herr talmannen yttrade, att han, efter öfverenskommelse med herr talmannen i Andra Kammaren, finge hemställa, att Första Kammaren ville besluta att vid sitt sammanträde onsdagen den 9 innevarande mars företaga val af elektoror och suppleanter för utseende af Riksdagens fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret jemte deras suppleanter.

Till denna hemställan lemnade kammaren sitt bifall.

Justerades ett protokollsutdrag för sammanträdet den 2 i denna månad och fyra för dagens sammanträde.

Herr *Cederberg* väckte en motion, n:o 30, angående skrifvelse till Konungen med begäran om förslag till ändrade bestämmelser i fråga om rätt att välja riksdagsmän i Andra Kammaren.

Denna motion bordlades på begäran.

På framställning af herr talmannen beslöts, att på föredragningslistan till nästa sammanträde skulle bland utskottsbetänkandena sättas främst de, hvilka denna dag blifvit bordlagda första gången.

Kammaren åtskildes kl. 1.02 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.
